

Κοινή πρόταση
Αριστερής Μεταρρύθμισης – Ενωτικής Πρωτοβουλίας – ΚΙΠΑΝ
για το πρόγραμμα δράσης της ΠΟΣΔΕΠ 2019-2021

Τέσσερα χρόνια μετά την άνοδο στην εξουσία μιας κυβέρνησης που υποσχέθηκε πολλά, μπορεί κανείς να πει ότι επινοήθηκαν λύσεις με αδιαφανή κίνητρα, οι οποίες διαπνέονται από λαϊκισμό, εξυπηρέτηση προσωπικών συμφερόντων και έλλειψη ορθολογισμού. Έτσι, ενώ η χρηματοδότηση παραμένει προβληματική, αυξάνει σταθερά η σταδιακή υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων σπουδών και ακαδημαϊκών εν γένει υπηρεσιών, με συρρίκνωση και απειλούμενη εξαφάνιση γνωστικών αντικειμένων, λόγω της μη αντικατάστασης των αποχωρούντων μελών ΔΕΠ αλλά και με την δημιουργία διαφόρων κατηγοριών και εξαρτήσεων συμβασιούχων παροχής διδακτικού έργου.

Η κατάσταση επιδεινώνεται από τη συνεχή αύξηση του αριθμού των εισακτέων στα πανεπιστήμια, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ούτε οι εξειδικευμένες ανάγκες της χώρας, ούτε οι διαθέσιμες υποδομές, ούτε ο αριθμός των διδασκόντων στα Τμήματα εισαγωγής αλλά ούτε και η επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοιτούντων. Η ουσιαστική κατάργηση της τεχνολογικής εκπαίδευσης ως διακριτής βαθμίδας εκπαίδευσης, χωρίς όραμα και σχέδιο, αλλά βασικά με διατάγματα της κεντρικής εξουσίας, η μετατροπή των ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια, ερήμην της πανεπιστημιακής κοινότητας, χωρίς σχεδιασμό, χωρίς όραμα, αλλά μόνο στη βάση πελατειακής λογικής, αποτελεί ακόμη ένα βήμα προς την πλήρη απορρύθμιση και απαξίωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην χώρα μας. Το παλιότερο «σύνθημα» «κάθε πόλη και ΑΕΙ κάθε χωριό και ΤΕΙ» έχει αναβαθμιστεί πλέον στο «παντού πανεπιστήμια και όλοι στα πανεπιστήμια». Το «μαζικό πανεπιστήμιο», που ιδεολογητικά προωθείται από την για «πρώτη φορά αριστερά» κυβέρνηση θα είναι στην πραγματικότητα ένα υποβαθμισμένο πανεπιστήμιο που θα παράγει μαζικά πτυχιούχους με πτυχία που στην πλειοψηφία τους θα είναι χωρίς αντίκρισμα αφού η θέσπισή του βασίστηκε αποκλειστικά στην ανάγκη μαζικοποίησης της παραγωγής πανεπιστημιακών αποφοίτων χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν το μέλλον και οι προοπτικές τους. Πρόκειται εντέλει για την πλέον ταξική πολιτική στην εκπαίδευση που γνώρισε ποτέ αυτός ο τόπος, καθώς για την συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών του ελληνικού λαού που επενδύουν στην εκπαίδευσή τους στο Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο επιφυλάσσονται υποβαθμισμένες σπουδές και επικίνδυνα αβέβαιο επαγγελματικό μέλλον.

Οι συνθήκες για το Πανεπιστήμιο παραμένουν κρίσιμες. Η αναδιαμόρφωση του χάρτη της ανώτατης εκπαίδευσης, η συνεχής υποχρηματοδότηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η έλλειψη διοικητικού και διδακτικού προσωπικού, οι καταρρέουσες κτιριακές υποδομές, οι τεράστιοι ανεξέλεγκτοι αριθμοί εισερχόμενων φοιτητών, οι συνεχείς αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, η μη σύνταξη Οργανισμών και Εσωτερικών Κανονισμών οδηγούν στην πλήρη υποβάθμιση. Ο δρόμος για τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών ΑΕΙ, την αναπτυξιακή τους προοπτική και τη θωράκιση της αυτονομίας και της δημοκρατικής λειτουργίας τους είναι μακρύς. Η ανάγκη ύπαρξης δυνατής φωνής εκ μέρους των καθηγητών είναι επιτακτική.

Ενιαίος Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας

Τασσόμαστε υπέρ του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας με τη στενή συνεργασία και συμπληρωματική λειτουργία όλων των συνιστωσών που τον απαρτίζουν. Η διαδικασία συγχώνευσης πολλών ΤΕΙ με πανεπιστημιακά ιδρύματα και μετατροπής άλλων σε Πανεπιστήμια γίνεται χωρίς να έχει προηγηθεί διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς (δεν

υπήρχε καν ως θέμα στον πολυδιαφημισμένο «Εθνικό Διάλογο για την Παιδεία») και με αποσπασματικές διαδικασίες, με κατ' ιδίαν διαβουλεύσεις του Υπουργείου Παιδείας με τα ιδρύματα. Ιδιαίτερα αρνητική συνέπεια αυτής της διαδικασίας είναι η κατάργηση του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, αντίθετα **προς** τις προτάσεις της Ανεξάρτητης Αρχής για τη Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας (ΑΔΠ) η οποία στην ετήσια έκθεσή της τονίζει ότι πρέπει να εξεταστεί η διατήρηση και αναβάθμιση του Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, με την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και αποστολή του.

Οι ενέργειες και οι διαδικασίες για τη συγχώνευση ΤΕΙ με πανεπιστήμια μεθοδεύτηκαν ακολουθώντας μια λογική «παζαριού» ή ανταποδοτικών οφελών. Στόχος των ενεργειών της ΠΟΣΔΕΠ το επόμενο διάστημα είναι να ανατραπούν οι πελατειακές διαδικασίες με τις οποίες προχωρούν οι συγχωνεύσεις, και να επανεξεταστεί το θέμα στο πλαίσιο του Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ακαδημαϊκής και τεχνολογικής) και Έρευνας αλλά και τις προτάσεις της ΑΔΠ.

Είναι απαραίτητο, να χαραχθεί, από όργανα αποτελεσματικά και όχι διακοσμητικά, μια **συναινετική μακροπρόθεσμη Εθνική πολιτική για την εκπαίδευση και την έρευνα**. Χωρίς ένα τέτοιο πλαίσιο, και παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των συναδέλφων καθηγητών, που κάτω από δύσκολες συνθήκες επιτελούν το εκπαιδευτικό τους έργο και παράγουν σημαντικό ερευνητικό έργο, το ελληνικό πανεπιστήμιο αδυνατεί να επιτελέσει τον αναπτυξιακό ρόλο του και να αποτελέσει πηγή διανοητικού πλούτου, καινοτομίας και θέσεων εργασίας, ενώ δεκάδες χιλιάδες εκπαιδευμένοι απόφοιτοι μεταναστεύουν και ενισχύουν οικονομίες και κοινωνίες άλλων χωρών.

Η ίδρυση νέων Τμημάτων και Σχολών θα πρέπει να γίνεται επί τέλους με βάση τις πραγματικές ανάγκες της χώρας σε αποφοίτους με ικανότητες και γνώσεις που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη της χώρας στα πλαίσια της συνεχώς εξελισσόμενης οικονομικής και κοινωνικής δυναμικής. **Η Ομοσπονδία οφείλει να πιέσει αποφασιστικά για τη χάραξη αυτής της στρατηγικής, με αποκλειστικό γνώμονα το συμφέρον της χώρας και στη συνέχεια να συμβάλλει με όποιο τρόπο μπορεί στη διαμόρφωση του νέου χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας στη χώρα.**

Αποδοχές και συντάξεις

Οι πανεπιστημιακοί καθηγητές πλήρωσαν πολύ βαρύ τίμημα για την οικονομική κρίση, υφιστάμενοι οριζόντιες περικοπές που άγγιξαν το 40%, περικοπές οι οποίες παραμένουν ακέραιες μόνο για τους πανεπιστημιακούς, σε αντίθεση με άλλες κατηγορίες ειδικών μισθολογίων για τα οποία υπήρξε πλήρης ή μερική αποκατάσταση. Και όχι μόνο αυτό, αλλά η κυβέρνηση προχώρησε στην ψήφιση ενός νέου μισθολογίου (Ν.4472/2017) με το οποίο μας εμπαίζει, καθώς όχι μόνο δεν αποκαθιστά τις αποδοχές των πανεπιστημιακών στα επίπεδα προ του 2012, όπως ζητά η απόφαση του ΣτΕ, αλλά επιπλέον μειώνει τις καθαρές αποδοχές μας. Η διεκδίκηση κατάρτισης ενός νέου ειδικού μισθολογίου το οποίο να αποκαθιστά πλήρως τις αποδοχές των πανεπιστημιακών καθηγητών στα επίπεδα του 2012 με βάση το πλαίσιο θέσεων της ΠΟΣΔΕΠ και σύμφωνα με την απόφαση 4741/2014 του ΣτΕ παραμένει το πάγιο αίτημα μας.

Συνεχώς επιδεινούμενη βαίνει και η κατάσταση των συντάξεων των συναδέλφων που αφυπηρέτησαν. Με τους πρόσφατα ψηφισμένους νόμους για το συνταξιοδοτικό επιβάλλονται νέες μειώσεις στις συντάξεις, οι οποίες αθροιζόμενες στις προηγούμενες, περικόπτουν πλέον το 55-58% των συντάξεων σε σχέση με το επίπεδο που είχαν το 2009.

Η διεκδίκηση αξιοπρεπών αποδοχών και η αποκατάσταση των συντάξεων για τους πανεπιστημιακούς καθηγητές θα πρέπει να αποτελεί στρατηγικό στόχο πρώτης προτεραιότητας

για τον κλάδο κινούμενη παράλληλα σε δυο άξονες: στον πολιτικό και τον δικαστικό.

Σε πολιτικό επίπεδο, βασικό στόχο αποτελεί η πίεση προς την κυβέρνηση αλλά και η δέσμευση της αντιπολίτευσης για τη θέσπιση ενός νέου μισθολογίου και βελτίωσης των όρων συνταξιοδότησης των μελών ΔΕΠ που να ανταποκρίνεται στο λειτούργημα που επιτελούν και στις υπηρεσίες που παρέχουν, στα αυξημένα προσόντα που διαθέτουν και τα ειδικά καθήκοντα που αναλαμβάνουν.

Η δικαστική οδός, με την άσκηση αγωγών, αποτελεί μια δυνατότητα η οποία, παρά τον γραφειοκρατικό και χρονοβόρο χαρακτήρα της, είναι ο μοναδικός τρόπος διεκδίκησης των περικοπών των μισθών προηγούμενων ετών.

Χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων

Η συνεχής έως τώρα υποχρηματοδότηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης, με μειώσεις στους προϋπολογισμούς των ιδρυμάτων που ξεπερνούν το 70%, έχει οδηγήσει τα ιδρύματα σε αδυναμία κάλυψης ακόμη και των ανελαστικών δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υποδομών και του εξοπλισμού τους. Διεκδικούμε πραγματική αύξηση δαπανών για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Παιδεία συνολικά, για το σύνολο των εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών των πανεπιστημίων (εκπαιδευτικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή, φοιτητική μέριμνα).

Στελέγωση των Πανεπιστημίων

Οι ελλείψεις σε διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό στα πανεπιστήμια είναι μεγάλες, καθώς η αδυναμία ανανέωσης του προσωπικού τους τα τελευταία χρόνια οδήγησε σε απώλεια του 30% περίπου των καθηγητών τους, με συνέπεια να έχουν δημιουργηθεί κενά σε ολόκληρα γνωστικά αντικείμενα. Για το επόμενο διάστημα η κυβέρνηση φαίνεται ότι επιλέγει την ενίσχυση των νέων τμημάτων που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις πανεπιστημίων με ΤΕΙ και την αναπλήρωση των διδακτικών και μόνο αναγκών των υπολοίπων τμημάτων μέσω εμβολωματικών λύσεων.

Είμαστε αντίθετοι στην εμβολωματική κάλυψη των διδακτικών αναγκών, αλλά και στην ενδεχόμενη προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος μέσω της ένταξης άλλων κατηγοριών διδακτικού προσωπικού στο ΔΕΠ με προσωποπαγείς διαδικασίες.

Διεκδικούμε την

- (α) Προκήρυξη νέων θέσεων καθηγητών στα πανεπιστήμια σε σταθερή βάση, με ανοικτές και διαφανείς διαδικασίες, **προκειμένου: να** ανανεωθεί το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό, αξιοποιώντας τους επιστήμονες της νέας γενιάς, που βρέθηκε αποκλεισμένη από το ελληνικό πανεπιστήμιο· **να** καλυφθούν τα γνωστικά αντικείμενα που κινδυνεύουν να χαθούν από τα τμήματα· **και να** αναπτυχθούν νέα ερευνητικά αντικείμενα που αναδεικνύονται από την πρόοδο της επιστήμης. Η διάθεση των νέων θέσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη σημαντική μείωση του προσωπικού των υπαρχόντων πανεπιστημίων και να μη αφορά αποκλειστικά στην ίδρυση νέων τμημάτων στο πλαίσιο συγχωνεύσεων πανεπιστημίων και ΤΕΙ.
- (β) Άμεση προκήρυξη των θέσεων ΔΕΠ που κενώνονται για οποιοδήποτε λόγο στο τμήμα του οικείου ΑΕΙ του οποίου η θέση κενώθηκε. Επιτάχυνση της κατανομής από το Υπουργείο άγονων θέσεων στο ίδιο τμήμα του οικείου ΑΕΙ που η εκλογή κατέστη άγονη.
- (γ) Αναγνώριση του ρόλου της συνιστώσας της έρευνας αλλά και του ίδιου του πανεπιστημίου, που δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται απλώς ως ένα διδασκαλείο, του οποίου τα διδακτικά κενά μπορούν να καλυφθούν με οποιοδήποτε τρόπο, αλλά ως ένας χώρος παραγωγής και μετάδοσης της γνώσης.

Χρηματοδότηση της έρευνας

Διεκδικούμε τη διαμόρφωση ενός σταθερού, τακτικού και διαφανούς εθνικού πλαισίου χρηματοδότησης της έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, σε όλα τα επιστημονικά πεδία. Έμπρακτη αναγνώριση από την κυβέρνηση της συμβολής των πανεπιστημίων στην παραγωγή έρευνας και καινοτομίας και στη συνεπαγόμενη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας, με την περαιτέρω ενίσχυση της έρευνας και την προκήρυξη προγράμμάτων που να αφορούν όλους τους ερευνητές με στόχο την ποιότητα της παραγόμενης έρευνας και όχι την ευκαιριακή απασχόλησή τους.

Καθημερινότητα και ακαδημαϊκή ελευθερία

Οι χώροι στους οποίους σπουδάζει και μορφώνεται η ελληνική νεολαία δεν μπορεί να αποτελούν χώρους τους οποίους λυμαίνονται εγκληματικές ομάδες που διακινούν και εμπορεύονται αποκάλυπτα ναρκωτικά στο φως της ημέρας, ανάμεσα στους φοιτητές μας, ανάμεσα σε όλους μας.

Τα τελευταία 40 χρόνια, η ελευθερία στη ακαδημαϊκή έρευνα και διδασκαλία εντός των πανεπιστημίων, κατοχυρώνεται από το σύνταγμα και δεν κινδύνευσε ποτέ ούτε κινδυνεύει από επέμβαση της δημόσιας δύναμης. Αντίθετα, η ακαδημαϊκή ελευθερία κινδυνεύει από τη δράση ομάδων οι οποίες προσπαθούν να επιβάλουν διά της βίας την άποψή τους και από εγκληματικές ομάδες που δρουν στους χώρους των πανεπιστημίων. Η έννοια του πανεπιστημιακού ασύλου και της αναγκαιότητάς του πρέπει να επαναπροσδιοριστεί έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στους πραγματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν στη σύγχρονη εποχή τα πανεπιστήμια.

Θεσμικό πλαίσιο

Είναι αναγκαία η θέσπιση ενός θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Α.Ε.Ι. το οποίο θα δίνει αναπτυξιακή ώθηση στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας μας, αντικαθιστώντας το γραφειοκρατικό και συγκεντρωτικό μοντέλο διαχείρισης που έχει προκύψει από πλήθος διατάξεων σε άσχετους νόμους και αποσπασματικές τροπολογίες.

Διεκδικούμε τη δημιουργία ενός λιτού θεσμικού πλαισίου, ώστε να υπάρξει αυτονομία του πανεπιστημίου από την κρατική εξουσία. Είναι απαραίτητη η μείωση της ασφυκτικής γραφειοκρατίας στη διαχείριση των οικονομικών των πανεπιστημίων που απορροφά πολύτιμη ενέργεια των συναδέλφων και των διοικητικών υπαλλήλων, ενώ αποτρέπει τους συναδέλφους από την άσκηση διοικητικών καθηκόντων σε υπεύθυνες θέσεις. Επίσης **η κατάργηση της γραφειοκρατίας στους ΕΛΚΕ με τη μετατροπή τους σε ΝΠΔ**, ώστε -υπό όρους απόλυτης διαφάνειας- να μπορούν να λειτουργούν ως σύγχρονα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, να αξιοποιούν στο έπακρο τους πόρους τους, και να διασφαλίζουν νέους πόρους χρηματοδότησης από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Διεκδικούμε την ενίσχυση του ρόλου της ΑΔΠ και την υποχρεωτική αξιολόγηση όλων των πανεπιστημιακών τμημάτων και ερευνητικών ινστιτούτων.